

VADSØ KOMMUNE

Sosial- Barnevern og Flyktningtjenester

ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

MOTTATT

12 APR 2007

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep

0030 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
07/00371-002

Arkivkode
F0 -

Dato
29.03.2007

KVALIFISERINGSPROGRAM MED TILHØRENDE STØNAD I NYTT KAPITTEL 5A I SOSIALTJENESTELOVEN - HØRINGUTTAELSE

Innledning

I desember 2004 vedtok Vadsø bystyre enstemmig nye retningslinjer for utmåling av økonomisk sosialhjelp.

Disse retningslinjene innebar at lang tids sosialhjelpsmottakere ble sikret en tilsvarende ordning som nybosatte flyktninger hadde fått etter innføringen av introduksjonsordning for flyktninger.

De nye retningslinjene innebar en garantert kommunal inntektssikring tilsvarende introduksjonsstønad og vilkår tilsvarende reglene for introduksjonsprogram så langt det passet.

Av bystyrets vedtak framgår det at statens veiledende satser for utmåling av sosialhjelp normalt bare skulle brukes i fire måneder. I denne perioden skulle arbeidsevne og muligheter for alternative stønader som ble administrert av daværende Aetat og trygdeetat utredes.

Dersom et tilbud om aktivitet/stønad ikke forelå innen fire måneder skulle klienten tilbyes stønad tilsvarende introduksjonsstønad som sosialhjelp. Det skulle stilles vilkår om deltakelse i kartlegging og utforming av individuell plan og deltakelse i den aktivitet som ble planlagt.

Om statsetatene eller kommunen ikke hadde et tilbud innen fristen på fire måneder skulle stønaden likevel utbetales innen fire måneder dersom stønadsmottakeren fortsatt oppfylte vilkårene for hjelp etter kapittel 5-1 og ellers oppfylte de vilkår som var satt for egen aktivitet.

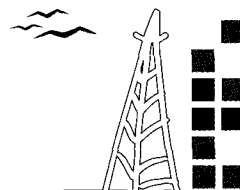
Postadresse
Vadsø kommune
Postboks 614
9811 Vadsø

Kontoradresse
Vadsø kommune
9800 Vadsø

Telefon
78 94 23 00
Telefaks
78 94 23 09

Foretaksnr
964 993 602
Bankgiro
6476 05 12026

Saksbehandler
Helge Roald
Dir.tlf 78 94 26 00
postmottak@vadsokommune.no

I forslaget til kvalifiseringsprogram med tilhørende stønad stilles det som forutsetning for rett til kvalifiseringsstønad at NAV (kommune og stat) kan tilby et tilpasset kvalifiseringsprogram. Dette utgjør en vesentlig forskjell fra vår praksis de siste to årene.

Vi støtter fullt ut forslaget om å lovfeste retten til kvalifiseringsprogram, men har altså viktige innvendinger til deler av forslaget.

Vi vil benytte anledningen i denne høringsuttalelsen til å formidle kommunens prinsipielle begrunnelse for den ordningen vi innførte fra 1. januar 2005. Vi vil peke på positive og negative erfaringene og endringer vi fant nødvendig å gjøre underveis.. Med bakgrunn i dette vil vi begrunne de merknadene vi har til forslaget om kvalifiseringsprogram

Forslaget om nye retningslinjer for sosialtjenesten i Vadsø ble begrunnet i en grundig saksutredning. Her ble det blant annet drøftet hva som var grunnen til at mange hadde vært avhengige av sosialhjelp over lang tid til tross for at sosialhjelp aldri var ment å være en langtidsytelse.

Det ble pekt på at Vadsø kommune og mange andre kommuner gjennomførte en viktig lokal sosialpolitisk reform da de på slutten av 80-tallet innførte en langtidsnorm for sosialhjelp som sikret lang tids sosialmottakere ytelser tilsvarende nivået på mistepensjon.

De fleste kommunene som valgte å innføre langtidsnorm satte langtidsnormen til 75 prosent av minstepensjonen. I tillegg ble det gitt støtte til nødvendige boutgifter. Grunnen til at satsen ble satt til 75 prosent var at bostøtteordningene på den tiden var slik at minstepensjonister normalt kunne regne med å få bostøtte for boutgifter som overskred 25 prosent av minstepensjonen.

De kommunestyrene som innførte langtidsnorm gjennomførte altså en lokal sosialpolitisk reform. De bestemte at i vår kommune skal de personer og familier som ikke har mulighet til å sikre seg tilstrekkelig inntekt gjennom eget arbeid eller ved å nyttiggjøre seg de statlige trygde- og arbeidsmarkedstiltak, garanteres en inntekt tilsvarende en minstepensjonist.

Det ble i liten grad den gang problematisert hvorfor det var nødvendig å innføre en langtidsnorm for en ytelse som skulle være kortsiktig. Det ble bare konstatert at en stor gruppe klienter var avhengige av sosialhjelp i lang tid.

Fokus ble ikke satt på statens ansvar. Men det var åpenbart at mange ble langtids sosialklienter fordi de statlige ordningene (det første sikkerhetsnett) ikke fungerte etter intensjonen. Dette skyldtes i hovedsak to forhold:

1) De statlige ytelsene var for utilstrekkelige. Mange av de statlige ytelsene var altfor lave til at en person kunne forsørge seg sjøl og sin familie.

2) Staten klarte ikke å samordne sine ytelser og tjenester.

- Arbeidsmarkedsetaten hadde et regelverk og en praksis som definerte personer som for syke eller arbeidsuføre til å kunne motta ytelser
- Trygdeetaten vurderte de samme personene til friske eller arbeidsføre nok til at det skulle satses på arbeidsrelaterte ytelser. De ble kasteballer mellom to statlige etater og havnet i sosialtjenestens sikkerhetsnett som langtids sosialhjelpsmottakere.

Innføring av langtidsnorm kan langt på vei sies å være en tilpassing til det faktum at det statlige sikkerhetsnettet som skulle fange opp alle med behov for langvarige ytelser fra det offentlige ikke fungerte.

Saksutredningen gjorde greie for de ulike statlige ytelsene og mulige nye ordninger (arbeidssøkerstønad foreslått av Brofoss-utvalget og en ny rehabiliteringsstønad foreslått av sosial- og helsedirektoratet).

Her følger begrunnelsen som ble gitt for å innføre de nye retningslinjene:

Spørsmålet om hvordan samfunnet skal sikre en minimumsinntekt til livsopphold for de som av helsemessige eller sosiale årsaker ikke er i stand til det gjennom eget arbeid er et viktig politisk spørsmål. Historisk har dette i hovedsak vært en kommunal oppgave. Men med innføringen av folketrygden og andre statelige ytelser fikk kommunene ansvaret for "det siste sikkerhetsnett". Kommunene skulle sikre at de som i perioder ikke hadde tilstrekkelig inntekt av eget arbeid eller ytelser fra staten i en kort periode skulle få sosialhjelp fra kommunene.

Rådmannen mener at innføringen av langtidsnormer for sosialhjelp var et uttrykk for at de statlige ordningene ikke fungerte etter hensikten. Det gjelder fortsatt.

Rådmannen mener at tida er moden for å lage nye retningslinjer for sosialtjenestens utmåling av sosialhjelp. Det blir viktig å lage et system som skal sikre at ordinær sosialhjelp faktisk blir det siste sikkerhetsnett. Sosialhjelpen skal bare være en midlertidig ordning til det er avklart hvilke statlig ordning som skal sikre en mer langvarig ytelse, når det er behov for det.

Rådmannen mener at det er liten saklig grunn for ulike kommunale veiledende satser for kortvarig sosialhjelp. Ulikheter i utgiftsnivå i ulike deler av landet tilsier ikke varierende satser fra kommune til kommune. Rådmannen vil derfor anbefale at også sosialtjenesten i Vadsø skal bruke statens retningslinjer for utmåling av sosialhjelp, men med klare frist for hvor lenge slik hjelp skal gies.

Sosialtjenesteloven gir muligheter til å stille vilkår om deltakelse og aktivitet fra mottakeren, og det blir viktig å bruke denne muligheten systematisk for å sikre rask avklaring på hvilke statlige ytelser som kan være aktuelle. Dette forutsetter at mottaker tar aktivt del i den utredning som er nødvendig for å avklare arbeidsevne og mulige tiltak for behandling, rehabilitering, attføring eller arbeidsmarkedstiltak.

De nye rettighetene i helse- og sosiallovgiving til utarbeiding av individuell plan er et viktig verktøy for å sikre samordning og rask avklaring. Uansett hvordan velferdsordningene blir organisert i framtiden, vil spørsmål om systematisk kartlegging og utarbeiding av individuell plan for de som har behov for det bli sentralt.

Bystyrets retningslinjer bør derfor først og fremst gi klare signaler om innretningen og prioritering av arbeidsinnsatsen til kommunens sosialtjeneste. Det blir viktig å forenkle saksbehandlingen og bruke mest mulig av ressursene til systematisk å sikre brukerne alternativer til sosialhjelp.

Retningslinjene bør også gi et klart signal til statlige samarbeidsparter om hva kommunen anser å være et statlig ansvar. I stedet for, som i dag, å yte sosialhjelp mens en venter på at staten skal avklare trygderettigheter, bør det innføres en ordning som setter frist for både kommunen og staten å avklare dette.

I stedet for en langtidsnorm for sosialhjelp vil rådmannen derfor foreslå at det innføres en forskutteringsordning på statlige ytelser som legges på nivå med en lovbestemt ytelse.

Det er her redegjort for ulike lovbestemte ytelser med minstesatser for personer som ikke har opparbeidet seg ekstra rettigheter gjennom lønnet arbeid. Som det framgår viser oversikten i hvor liten grad staten har en klar oppfatning av hva som er tilstrekkelig for at en person skal sikres nødvendige inntekter til livsopphold i en lengre periode.

Rådmannen vil foreslå at vi tar utgangspunkt i introduksjonsstønaden som ser ut til å kunne bli modell for flere andre statlige ordninger som er foreslått (arbeidssøkerstønad og rehabiliteringsstønad).

Hovedbegrunnelsen er at dette vil gi en tilnærmet like retningslinjer for behandling av flyktninger og andre som ikke er i stand til å forsørge seg sjøl. Samtidig gir ordningen gode muligheter for individuell tilpassing. Introduksjonsordningen har også regler for avkorting på grunn av manglende deltakelse i avtalte aktiviteter og disse reglene kan anvendes så langt de passer.

En slik forskutteringsordning vil klart gi uttrykk for hva kommunen mener om statens ansvar for langtidsytelser. I tillegg vil en, på samme måte som for introduksjonsordningen, sikre at brukeren i større grad får et helhetsansvar for disponeringen av sin økonomi.

Bystyret ga sin enstemmige tilslutning til innstillingen. I bystyrets vedtak er det presisert hvilke type vilkår som kan stilles:

Om det er grunn til å anta at det er behov for økonomiske ytelser fra det offentlige i en lengre periode, skal det knyttes vilkår til utbetaling av sosialhjelp. Vilkårene skal ha som siktemål å gjøre vedkommende uavhengig av sosialhjelp og være i tråd med sosialtjenestelovens paragraf 5-3. Eksempler på vilkår som skal vurderes:

- Deltakelse i kartlegging av arbeidsevne og utforming av individuell plan.
- Ta imot tilvist arbeid.
- Deltakelse i arbeidsmarkedstiltak som blir tilbudt.
- Søknad om ytelser fra folketrygden.
- Deltakelse i planlagt rehabiliteringsopplegg.

Sosialtjenesten skal i samarbeid med kommunehelsetjenesten, Aetat og trygdeetat avklare hvilken økonomisk ytelse/tiltak som er mest aktuell som alternativ til sosialhjelp ut fra kartlegging av arbeidsevne (kvalifikasjoner og helsemessige/sosiale forhold).

Om et tilbud om arbeid med lønn, arbeidsmarkedstiltak eller ytelser fra folketrygden ikke foreligger innen fire måneder ytes sosialhjelp som forskuttering av statlige ytelser som det skal være søkt om (heretter kalt forskutteringsstønad).

Forskutteringsstønaden skal gi en netto inntekt tilnærmet netto utbetalt introduksjonsstønad for nyankomne innvandrere (stønaden fratrukket skatt). Dette utgjør i dag ca 1,7 G = 8230 kroner pr måned.

Det skal stilles vilkår for utbetaling av forskutteringsstønad. Manglende oppfølging av planlagte aktiviteter skal medføre full stopp eller avkorting på samme måte som for introduksjonsstønaden. Reglene for introduksjonsstønaden skal anvendes så langt disse passer.

Sosialtjenesten skal i størst mulig grad bruke sine ressurser på å sikre utredning og utarbeiding av individuell plan for personer som vurderes å ha behov for økonomisk hjelp i mer enn fire måneder. I tillegg må sosialtjenesten tilby økonomisk råd og veiledning til de som ikke klarer å disponere sin inntekt til å sikre nødvendig livsoppholdsutgifter.

De nye retningslinjene trådte i kraft fra 1. januar 2005.

Det viste seg at det sletts ikke var enkelt å beregne en stønad i form av sosialhjelp som skulle sikre mottakerne dekning av livsoppholdsutgifter tilsvarende deltakere i introduksjonsprogram. Skattereglene og bostøttereglene for mottakere av introduksjonsstønad gjør at disponibel inntekt etter at bostøtter er dekket varier i løpet av programperioden og avhengig av når på året programmet starter. I starten kan skattetrekket være 0 og bostøtten maksimal. I slutten på programmet faller bostøtten bort og skattetrekket blir rundt 15 %. Dette får stor betydning for hva som faktisk blir igjen til livsopphold.

Det ble bestemt at stønaden skulle være 1,8 G netto (tilsvarende introduksjonsstønad med 10 % skattetrekk og rehabiliteringspenger/tidsbegrenset uføretrygd uten skattetrekk). Ytelsen ville bli mindre enn introduksjonsstønaden i starten av introduksjonsprogram og mindre ved slutten.

Vi fant raskt ut at barnefamilier kom dårlig ut både med introduksjonsstønad og med den nye stønaden. Grunnen var åpenbar. Introduksjonsstønaden hadde ingen tillegg for barn og stønaden var ikke tilstrekkelig til at foreldre kan bidra tilstrekkelig til barnas forsørging. Det viste seg at mange barnefamilier kom under statens norm for sosialhjelp dersom foreldrene bodde i lag.

Etter evaluering ble det derfor innført et kommunalt barnetilskudd for både introduksjonsstønadmottakere og mottakere av vår ”kvalifiseringsstønad”. Dette vil vi kommentere nærmere under merknad til punkt 6.2.3 i høringsnotatet.

Erfaringene vi har gjort de siste to årene er at sosialtjenestens innretning og prioritering av arbeidsinnsats er endret. Antall søknader og tiden vi bruker på saksbehandling er betydelig redusert, og de frigjorte ressursene nyttes til systematisk kartlegging og oppfølging av klienter, både av veiledere og miljøarbeidere. Vi har styrket miljøarbeiderinnsatsen og oppsøkende virksomhet med oppfølging både i forhold til arbeidsplasser, bolig og fritid.

Vårt største problem har likevel vært å sikre tilpassa tilbud om aktivitet. Dette har blitt betydelig bedret det siste halvåret etter at det ble etablert team sammensatt av NAV-stat og kommunens sosialtjeneste.

I det følgende vil vi gi våre merknader til noen av punktene i høringsnotatet:

Punkt 5.1 Formål og målgruppe

Slik målgruppen for kvalifiseringsprogram beskrives i høringsnotatet er det vanskelig å se hvordan den skiller seg klart fra målgruppen for rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsavgrenset uføretrygd.

Målgruppen omfatter personer i yrkesaktiv alder med vesentlig nedsatt arbeidsevne og ingen eller svært begrensede ytelser fra folketrygden. Det sies at målgruppen ofte vil ha levekårsproblemer av helsemessig og/eller sosial karakter. Det understrekes at dette handler i stor grad om personer som i dagens system er avhengig av økonomisk sosialhjelp som hovedinntektskilde over lengre tidsperioder.

I høringsnotatet drøftes det ikke hva som er grunnen til at mange har vært avhengige av sosialhjelp i lang tid til tross for at sosialhjelpen fra lovgiver kun var ment som en kortvarig ytelse.

Vi vil holde fast ved at hovedgrunnen til at så mange har blitt avhengige av sosialhjelp over lang tid er dagens (eller gårsdagens) organisering av velferdstjenestene.

Målgruppen som er beskrevet er de personene som tidligere trygdeetat mener er for friske til å få ytelser derfra og som tidligere Aetat har ment har vært for syke til å kunne få tiltak derfra. Det er gruppen som har vært kasterballe mellom statlige etater som i liten grad har

greid å samordne seg og dermed har de havnet i sosialtjenestens sikkerhetsnett for så å bli der.

En viktig grunn for NAV-reformen var å samle de statlige tiltakene og ytelsene i en etat slik at en unngikk denne ansvarsfraskrivelsen.

Slik vi ser det er det mange blant dagens langtids sosialhjelpsmottakere som kvalifiserer til rehabiliteringspenger, attføring eller midlertidig uføretrygd og som dermed kvalifiserer til den nye midlertidige inntektssikringsstønaden.

Det dreier seg ofte om personer som i liten grad har tilknytning til arbeidsmarkedet. De er underdiagnostisert med hensyn til sykdom. De oppsøker ikke lege for å få sykemelding og leger skriver ikke ut sykemelding når personen ikke har sykepengerrettigheter. Dermed mister disse ofte rettigheter som følger av langvarige sykdomsforløp og blir "låst" i sosialhjelpssystemet om ikke sosialtjenesten prioriterer utredning av helsemessige og sosiale forhold. Og det gjør ikke en sosialtjeneste som har mer enn nok med å behandle søknader om økonomisk hjelp fordi personene ikke er inntektssikret på et nivå som gjør at de klarer seg uten gjentatte søknader om ekstraytelser. .

På den andre siden er det mange av de som i dag har rehabiliteringspenger, attføring eller midlertidig uføretrygd som ville trenge et kvalifiseringsprogram slik det her er skissert for å kunne komme i arbeid/aktivitet.

*Vi foreslår derfor at ny paragraf 5A-1, første ledd endes:
Formuleringen "og ingen eller svært begrensede ytelser til livsopphold etter folketrygdloven" strykes*

Punkt 5-3 Kriteriene for deltakelse

Som det framgår av merknaden til punkt 5.1 mener vi at kriteriene for deltakelse i kvalifiseringsprogram ikke bør begrenses av om en personen har rett til inntektssikring gjennom folketrygden. Det er personens behov for tett oppfølging som bør være avgjørende.

Vi mener videre at dersom en person har behov for kvalifiseringsprogram kan ikke denne retten begrenses av om NAV-kontoret kan tilby et individuelt tilpasset program. Det er det samme som å si at det ikke er en rettighet.

*Vi foreslår at ny paragraf 5A-1, andre ledd endes:
Bokstav c strykes.*

Punkt 6 Om kvalifiseringsstønad

I kortversjonen av stortingsmelding 9 heter det:

I dag er tilgangen på tiltak og tjenester styrt av hvorvidt den enkelte defineres som yrkeshemmet eller ordinær arbeidssøker, og hvilken inntektssikring man går på. Dette endres radikalt. Tilgangen skal nå styres av den enkeltes behov, noe som betyr at alle i utgangspunkt behandles likt, og at arbeidsevnevurderingen avgjør oppfølgingen.

Vi er helt enig i at det er behov for en radikal endring. Men kan vanskelig se at det er radikalt å lage en ny stønad spesielt rettet inn mot de som i dag er avhengig av sosialhjelp.

Vi støtter fullt ut synspunktene i høringsuttalelsen fra Fylkesmannen i Vestfold:

Fylkesmannens primære tilbakemelding vil derfor være at målgruppen for den sammenslåtte inntektssikringsordningen bør utvides til også å gjelde den gruppen av sosialhjelpsmottakere som vil kunne profitere på et systematisk kvalifiseringsprogram.

For egen del vil vi tilføye at vi også mener at mange av de som i dag mottar rehabiliteringspenger, midlertidig uføretrygd og attføringspenger ville profitere på deltakelse i et kvalifiseringsprogram slik det er beskrevet så lenge målet for disse også er arbeid i den grad de har arbeidsevne.

Det ville bety en enorm administrativ gevinst både for stat og kommune om inntektssikringen for personer i kvalifiseringsprogram inngikk i den statlige inntektssikringsordningen.

Dette ville bety at en fullt ut løsrev inntektssikringen fra hvilke type tiltak som skulle tilbys og alle parter i NAV ville kunne konsentrere seg om innholdet i tiltakene, enten det blir kvalifiseringsprogram i en periode etter mønster av introduksjonsprogrammet eller andre tiltakskjeder.

En ekstra fordel med en slik løsningen ville være at en unngikk faren for en drakamp mellom stat og kommune i det enkelte NAV-kontor om hvem som skulle finansiere inntektssikringen for den enkelte. Med tanke på hva slags drakamper som har vært mellom tidligere Aetat og trygdeetat om dette, er det all grunn til å ikke undervurdere faren for nye kasteballer mellom kommune og stat som en følge av finansieringsordningen. Det kan røyne på partnerskapet som en er helt avhengig av om vi skal lykkes med reformene.

For staten ville en slik ordning ikke koste mer enn å finansiere stønaden gjennom rammetilskudd. Ved en direkte finansiering ville statens tilskudd bli svært treffsikker. Det vil være vanskelig å finne kriterier som fullt ut gjorde rammeoverføringen i forhold til behovet i den enkelte kommune.

Vi foreslår at ny paragraf 5A-1, tredje ledd endres slik:

Den som har rett til kvalifiseringsprogram har også rett til midlertidig inntektssikring fra folketrygden. Om arbeids- og velferdsforvaltningen ikke kan tilby et tilpasset program innen fristen vil retten til midlertidig inntektssikring gjelde i ventetiden. .

Punkt 6.2.1 Stønadsnivå og aldersdifferensiering

Det er foreslått at kvalifiseringsstønaden skal tilsvare introduksjonsstønaden, altså 2 G for personer over 25 år og 2/3 av dette til personer under 25 år. Den ne midlertidige statlige inntektssikringen er foreslått til 1,8 G for alle som kommer inn under ordningen.

Hva som faktisk blir igjen til livsopphold når boutgifter er dekket er avhengig av flere forhold. Utenom størrelsen på brutto stønad er det skattereglene og bostøttereglene som er mest utslagsgivende.

Vi har altså valgt en norm som sikrer 1,8 G netto utbetalt for en enslig over 25 år og 1,2 G for personer under 25 år. Vi har i tillegg en regel som sier at det forutsettes bostøtte tilsvarende det som gies til en person med tidsavgrenset uføretrygd og kommunen garanterer/forskutterer bostøtte i denne størrelsesorden for de som ikke mottar slik bostøtte.

Vår "kvalifiseringsstønad" sikrer altså midler til livsopphold etter at boutgifter er dekket som tilsvarer ytelsene til en midlertidig ufør uten skattetrekk eller en deltaker i introduksjonsprogram med 10 % skattetrekk.

Deltagere i introduksjonsprogram opptjener ikke pensjonspoeng i folketrygden og betaler trygdeavgift med lav sats (3 % av personinntekten). Det er foreslått at deltakere i kvalifiseringsprogram skal opptjene pensjonspoeng og dermed betale mellomsatsen i trygdeavgift (7,8 % av personinntekt).

Vi støtter dette forslaget og mener at reglene for introduksjonsstønad bør endres tilsvarende.

Vi har først nylig blitt klar over en skatteregel som, slik vi ser det, vil sikre at alle som mottar minsteytelser i folketrygden og ikke har andre inntekter eller blir forsørget av andre får fullt skattefritak.

Vi tenker her på reglene for skattebegrensing på grunn av lav skatteevne.

Vi har tidligere fått opplyst fra skatteetaten at dette gjelder kun alderspensjonister, ordinære uførepensjonister og personer med overgangsstønad. Dette er ikke riktig. For disse gjelder det at de automatisk får skattebegrensning/fritak. Øvrige personer med tilsvarende inntekt må søke særskilt og oppgi alle andre inntekter og forhold av betydning for skatteevnen (for eksempel tippepremier og samboer som faktisk forsørger). Det vises til Skattelovens § 17- til 17-4 og Lignings ABC (stikkord: skattebegrensing). Her framgår det at årets alminnelige inntekt legges til grunn med tillegg av arv, gave, gevinster, barnetrygd, stipendier. I tillegg skal barnetrygd, bidrag og kontantstøtte legges til???!!!.

Satsene for 2007 er kr 99,600 for enslige og kr 163 300 for ektepar mv. Minstefradraget for nedre grense for 2007 er satt til kr 31.800. 2G utgjør pr i dag kr 125.784.

Dette betyr at alle mottakere av minsteytelser i folketrygden eller stønader på størrelse med introduksjonsstønad vil få skattefritak, med mindre de har andre inntekter i tillegg eller blir forsørget av andre vil ha en alminnelig inntekt under 99,600 og dermed kvalifisere til skattefritak og ikke har andre inntekter enn disse ytelsene/stønadene.

Forutsetningen er at de kjenner til reglene og får hjelp til å søke særskilt, en oppgave som klart ligger til sosialtjenestens veilednings- og rådgivingsplikt.

Som tidligere nevnt har vi retningslinjer om har vi lagt oss på en på 1,8 G netto for personer over 25 år.

Erfaringene har vist at denne stønaden kombinert med bostøtte og barnetillegg (se under) gjør at alle mottakerne disponerer godt over statens veiledende satser for sosialhjelp.

Vårt prinsipielle syn er at de som får rett til kvalifiseringsprogram bør ha tilsvarende ytelser som mottakere av den nye inntektssikringsstønaden.

Om det sikres skattebegrensning i tråd med skattereglene som eksisterer, om deltakerne blir innlemmet i personkretsen for bostøtte på linje med deltakere i introduksjonsprogram og om det gies et forsvarlig barnetillegg, vil det bety at alle mottakerne vil få betydelig mer igjen til livsopphold når boutgiftene er dekket enn det statens veiledende satser gir.

Vi mener at stønaden for deltakere i kvalifiseringsprogram bør tilsvare stønadssatsene for de som kommer inn under den nye statlige inntektssikringen. Det finnes ingen rimelig grunn til å forskjellsbehandle personer innenfor målgruppen for den nye inntektssikringen. Hvorvidt denne ytelsen bør økes utover 1,8 G har vi ikke tatt stilling til her.

Når det gjelder aldersdifferensiering foreslår vi at det innføres en lav sats for den statlige inntektssikringen som kan brukes for personer under 25 år under bestemte vilkår der ordinær utdanning er en mulighet på relativt kort sikt. Mange personer i den samla målgruppen vil ikke være i en slik situasjon og bør behandles på linje med personer over 25 år.

Vi foreslår at ny paragraf 5A-7, første ledd endres slik:

For den tid en person har rett til program som nevnt i § 5A-1, har vedkommende rett til inntektssikring gjennom folketrygden.

Punkt 6.2.3 Om barnetillegg

I høringsnotatet foreslåes det et barnetillegg pr dag etter mønster fra reglene for barnetillegg ved attføring. Vi er svært overrasket av at en regjering som har som mål å avskaffe fattigdom og spesielt barnefattigdom ønsker å bruke den mest usosiale ordningen som i dag eksisterer for personer med lavinntekt.

Vårt prinsipielle syn er at alle barn har krav på å bli forsørget av sine foreldre. Dette følger av lov om barn og foreldre. For barn som ikke bor sammen med sine foreldre har staten i lang tid garantert et mistebidrag fra den av foreldrene barnet ikke bor fast sammen med.

Barn som bor sammen med sine foreldre er ikke sikret tilsvarende. For foreldre med minsteytelser fra folketrygden, som er ment å holde til å forsørge den voksne, gies det tillegg for barn pr dag foreldrene er i arbeid. Satsene er så små at de langt fra dekker gir det minstebidraget som barn får fra foreldre de ikke bor sammen med. Dette er urimelig og bør endres.

Barnefattigdommen kan avskaffes om satsene for barnetilskudd tar utgangspunkt i barnas behov. Alle barn bør sikres minimum mistebidraget på kr 1250 fra hver av foreldrene. De foreldre som lever på minsteytelser i folketrygden må minimum sikres et barnetillegg på kr 1250 pr barn. Det betyr kr 3470 pr mnd pr barn inkludert barnetrygden. Dette vil gi økonomisk rom for foreldre som bor sammen med sine barn til å bidra på linje med foreldre som ikke bor sammen med barna.

Den enkleste måten å løse dette på er at folketrygdens minsteytelser har et barnetillegg på kr 1250 pr mnd pr barn.

Ordningen med dagsatser er usosial uansett dagsatsen. Foreldrene blir trukket for helligdager og får dermed mindre utbetalt ved høytider. Det finnes ingen grunn til at tilleggene som skal gå til barn av de med lavest inntekt skal være avhengig av antall dager foreldrene er på jobb.

Vi foreslår at ny paragraf 5A-7, siste ledd endres slik:

Til den som forsørger barn ytes et barnetillegg. Barnetilletget skal tilsvare satsen på bidragsforskudd.

Avslutning - konklusjoner

Vadsø kommune har gitt sin tilslutning til målene for NAV-reformen og støtter alle tiltak som har som siktemål å sikre at flest mulig kommer i lønnet arbeid. En like viktig del av reformene er å sikre at alle de som av ulike grunner ikke får mulighet til lønnet arbeid skal sikres en inntekt som gjør det mulig å forsørge seg sjøl og egne barn.

Vi mener det blir svært viktig å legge forholdene til rette for at stat og kommune i partnerskap klarer å gjennomføre disse reformene.

Vi mener at vi sjøl er godt i gang. De merknadene vi har laget til høringsnotatet og våre forelag til lovformuleringer bygger på de erfaringene vi har gjort de siste årene. Vi mener at våre foreslag er helt i tråd med regjeringens satsing på å bekjempe fattigdom og få flest mulig med arbeidsevne i arbeid. Vi er ganske sikre på at den samfunnsmessige gevinsten (velferd og offentlig økonomi) vil bli bedre om våre forslag blir tatt til følge.

Med hilsen

Inger Anita Marcussen
rådmann

Helge Roald
sosialsjef